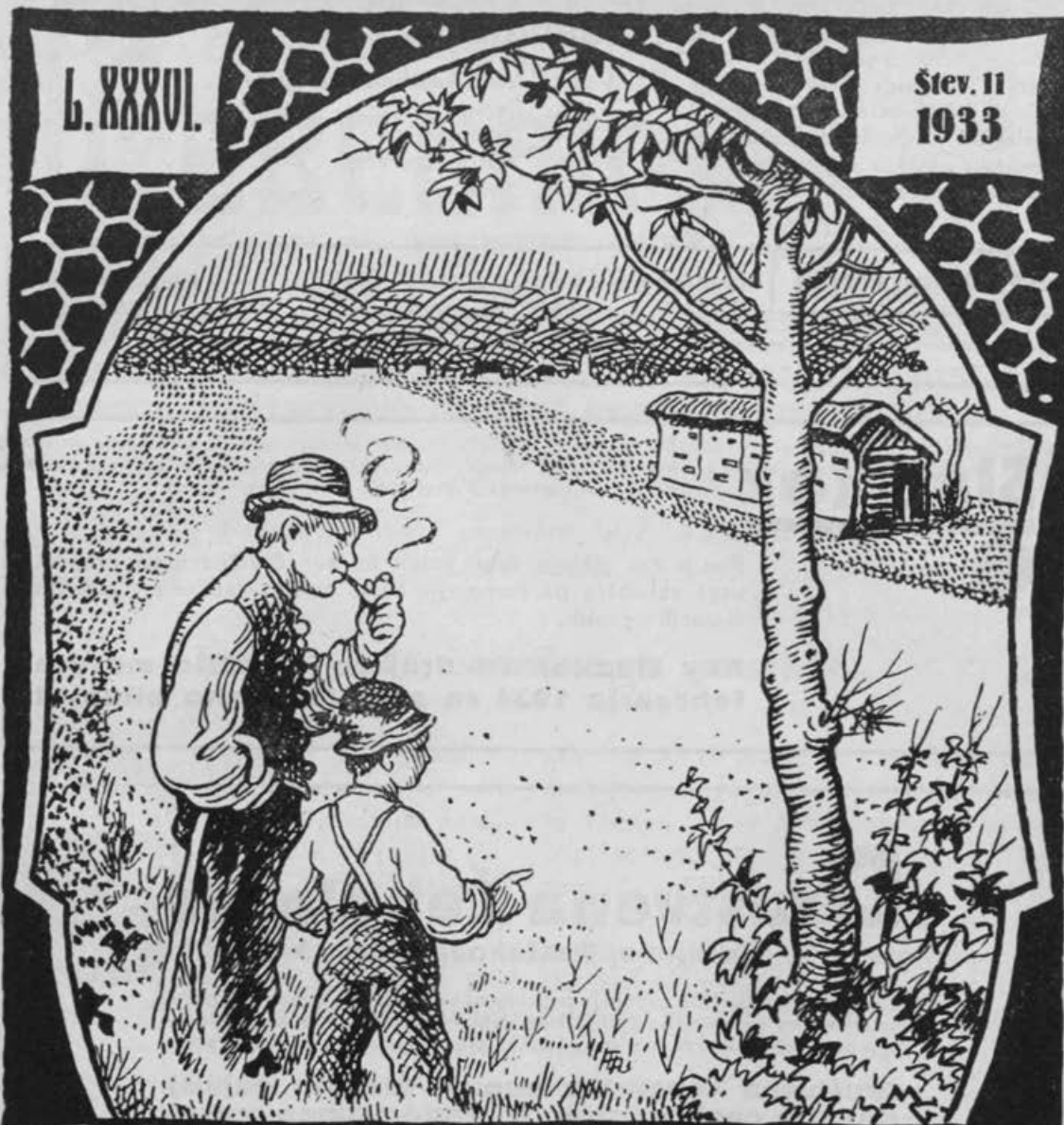

L. XXXVI.

Štev. 11
1933

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Izdatnost čebelnega pasišča	161	Nekaj čebelarških spominov	167
Poziv na tekmo naših matic	163	Dopisi	170
Čebelarstvo v ribniški in struški dolini	164	Društvene vesti	172
Čebelarška opravila v novembru	166	Vesti iz podružnic	173
Opazovalne postaje	166	Drobiž	174

Mali oglasi

Prodaj večjo količino ajdovca. Cena Din 11.— franko postaja Beltinci. Lovrenčec Martin, Filovci 69, Bogojina, Prekmurje.

10 A.-ž. panjev z zimsko zalogo proda Stanko Zdešar, Kozarje štev. 39 pri Viču.

Sladkor

Ker je čas pitanja čebel minil in ker društvo nima primerne skladišča na razpolago, bomo zalogo sladkorja v zimskih mesecih opustili.

Nov sladkor bo društvo naročilo meseca februarja 1934 za spomladansko pitanje!

Društvena čebelarna

Ljubljana, Pražakova ulica 13

bo do 15. januarja 1934 kupovala popolnoma suhe in neskvajrene voščine po kakovosti za ceno do Din 5:50 za 1 kg franko Čebelarna, odnosno zamenjaval za satnice v tem razmerju: za 1 kg voščin po kakovosti do 15 dg satnic

Društvena čebelarna kupuje tudi po najvišji dnevni ceni pristen in lepo rumen vosek

Domač slovenski zavarovalni zavod je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

V zavarovanje sprejema:

1. Proti požaru:
 - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
 - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
 - c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove proti razpoki in prelomu in steklo proti ubitju.
 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
 4. Zavarovanje proti vlamu.
 5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.
 6. Vse vrste zavarovanj nezgod, jamstva in kaska.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.**

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE STEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarske potrebščine: Društvena Čebelarna v Ljubljani, Pražakova ulica 4.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1933. / Številka 11.

Letnik XXXVI.

Izdatnost* čebelnega pasišča.

Henrik Peternel — Trnovlje.

dgovoriti na vprašanje, je li v kakem določenem okolišču premalo, dovolj ali pa preveč panjev glede na ondoto pašo, ni tako enostavno, da bi bilo vse opravljeno z navedbo določenega števila družin. Za dober odgovor je treba, da temeljito poznamo medenje rastlin in da smo proučevali pašo za tisti okoliš.

Vsak razgovor o izdatnosti pasišča, oziroma o izdatnosti določene ploskve zemljišča, ali nudi določenemu številu panjev dovolj paše ali ne, je nemožoč, dokler ne vemo, kako nastaja nektar v cvetovih. Zato začnem to razpravo s popisom, kako, zakaj, v kateri množini in kako dolgo izloča cvet nektar.

Ko se posamezni cvet popolnoma razvije, začne izločevati po mednikih (nekakih žlezah), v katerih se razvija nektar po različnosti cvetov in po vplivu vremena včasih v zelo vodeno, včasih bolj gosto sladko tekočino. Izločevanje nektarja ima namen privabiti žuželke, da bi oplodile cvetove s

pelodom, ki ga prenašajo s cveta na cvet. Radi popolnega razumevanja poudarjam že vnaprej, da se doba pubertete (zmožnosti za oploditev) cveta ne začneja obenem z začetkom izločevanja nektarja. Skoraj vselej je cvet goden za oploditev vsaj že dan prej. Tudi ni še znamenje negodnosti za oploditev, ako cvet ne izloča nektarja. To je le znamenje, da cvet želi oploditve s cvetnim prahom, ki ga prenašajo žuželke.

Bodisi, da je priletela žuželka in cvet oplodila, bodisi, da ga je vetrič s cvetnim prahom oplodil: izločevanje nektarja je od takrat dalje brez pomena za cvet, in neha, sicer ne takoj, ampak le v toliko, v kolikor rabi cvet redilne sokove za razvoj semena. To se zgodi prav kmalu. Ako pa cvet še ni oplojen, bodisi zaradi pomanjkanja žuželk, ali zavrlo neprimerneга vremena, čaka na oploditev še več dni ali celo več tednov in izločava dan na dan nektar, dokler se ne oplodi, ali pa dokler ne ostara in odpade brez plodu. Iz tega sledi, da traja medenje dalj časa, ako ni prilike, da bi se cvet takoj oplodil. Ta pojav opazujemo lahko pri cvetenju sadnega drevja.

* Izraz naj bi nadomeščal tujko kapaciteta.

Eno in isto drevo odcvete kako leto v nekoliko dneh, kako leto je pa cele tedne v svatovski obleki.

Narava skrbi tudi za to, da cvetovi posameznih rastlin ne izločujejo nektarja vsi hkrati, ampak drug za drugim, kakor se pač razvijajo. Cvetoča rastlina ima tudi zmožnost, da napravi deset in stokrat več cvetov, nego jih more prehranjevati do popolnega razvoja semena. Ravno tako kakor dobo popolnega razvoja, dosežajo posamezni cvetovi drug za drugim tudi ono dobo starosti, ko niso več zmožni oploditve. Po tej modri ureditvi narave se podaljša doba cvetenja iste rastline na primerno dolgo časovno dobo, in je s tem poskrbljeno za ohranitev njenega semena tudi ob zelo neugodnih vremenskih priklakah.

Koliko cvetov ene in iste rastline je zmožnih za oploditev, odločajo pri eni in isti vrsti rastline za tisto leto talne in podnebne razmere. Ako izrujemo odcvetelo ajdovo rastlino, najdemo, da je n. pr. 50 do 60 oplojenih cvetov razvilo popolna zrna. Razvijajo se skoraj vedno iz tistih cvetov, ki so najbližji glavnemu stebelu ali pa stranskim. Poleg teh je še 15 do 25 slabije razvitih zrn, ki pa ne dosežejo pravilne velikosti. Bolj od stebel oddaljeni cvetovi pa ne obrode sadu. To nas uči, da so redilni sokovi zadoščali le onim 50 do 60 zrnom, ki so se razvila v bližini stebel, da pa so le deloma redili onih 15 do 25 bolj oddaljenih nepopolno razvitih zrn, a še bolj od stebel nasnovani cvetovi pa niso mogli obroditi kljub oploditvi, ker jim je manjkalo sokov, katere so porabila stebelu bližja zrna. To je dokaz za gorenjo trditve, da nastavi rastlina neprimerno več oploditve zmožnih cvetov, nego more hraniti semena do popolne zoritve.

Pripomniti je treba, da ni neobhodno potrebno, da izločujejo vsi cvetovi ene in iste rastline nektar, ne, zadostuje, da ga tvorijo le nekateri. Žuželka išče v vsakem cvetu nektar in oploja tudi take, kateri ne izločujejo nektarja. Ako opazujemo čebelo pri beri na ajdi, vidimo, da vtikava rilček

zaporedoma v vse cvetove. V kakem ne najde ničesar, in preide na drugega, ki se na njem dolgo pomudi. Da, čebele lazijo po celem nizu cvetov in gotovo s svojimi nogami in životom oplojajo tudi cvetove, v katere niti ne vtaknejo rilčka. To je modro varčevanje narave, ki hoče z malo porabo redilnih sokov za izločevanje nektarja doseči čim več plodov. Za čebelarja ni to dejstvo razveseljivo, ker želi, da bi vsi cvetovi izločevali veliko nektarja, da nagradijo čebele za njih posredovanje pri oploditvi.

Glede oploditve medečih cvetov je stališče poljedelca in sadjarja drugačno kakor stališče čebelarja.

Kmetovalec in sadjar želita čimprejšnje oploditve cvetov. Čim prej se n. pr. oplodijo ajdovi cvetovi, tem prej ajda dozori in tem manj je nevarnosti za slano. Zraven tega dozori skoro vse zrnje hkrati in se ni bati, da bi najbolj zrelo že začelo odpadati, medtem ko bi bilo zadnje še mlečno. Sadjar tudi želi, da se cvetovi čimprej oplodijo, da nima mrčes časa za razmnožitev. Čebelar pa nima veliko koristi od cvetja, ako nabirajo čebele le nekaj dni, ampak si želi dolgotrajne in izdatne paše. Narava sicer nekoliko pomaga čebelarju. Razne vrste sadja: črešnje, hruške, slive in jabolka cvetejo po vrsti druga za drugo, a tudi sadno drevje iste vrste ne cvete hkrati. Isto je pri ajdi, ki jo sejejo med 4. in 25. julijem. Potem začnejo cveteti nekatere njive šele, ko so nekatere že ocvetele.

V veliko korist čebelarju in čebelam je, ako stoji čebelnjak ob vznožju višjih hribov ali vsaj blizu njega. Vsakih 20 m višine zakasni razvoj cvetov iste rastline približno za en dan. Ako je tedaj čebelnjak pod hribom, kateri doseže višino 500 m nad stališčem čebelnih družin, se bodo cvetovi iste rastline pod vrhom razvili kakih 25 dni pozneje nego v bližini čebelnjaka. Ako vpliva še lega zemljišča (osojna ali prisojna) na razvoj cvetja, se doba cvetenja ene in iste vrste rastlin podaljša zlasti spomladi za celih 5—6 tednov. Da je veličanska razlika med pašo, katera traja le

14 dni, in pašo, katera traja 6—8 tednov, je vsakomur jasno.

Tako pomaga čebelarju narava sama, toda le v primeru, da okoliš ni preveč natrpan s čebelami. Ako čakajo čebele tako rekoč na vsak cvet, da se odpre in medí, ga tudi takoj oplode. Ker pa neha potem, kakor že zgoraj omenjeno, izločevanje nektarja v oplojenem cvetu neprimerno

prej, je očitno, da bodo v tem primeru imele čebele manj dobro pašo, in še te bo prekmalu konec. Ako je pa še vreme neugodno za razvoj nektarja, je donos medu še manjši.

Iz vsega tega je očitno, da je množina pridelka medu po posameznih čebelnih družinah jako odvisna od tega, je li okoliš prenatrpan s čebelami ali ne. (D dalje.)

Poziv na tekmo naših matic.

Anton Žnideršič.

anski poziv našega društva, da bi čebelarji poslali odlične družine na tekmovanje, ni našel nikakega odziva, to pa gotovo zaradi tega, ker so se glede lastnosti družin stavili prestrogi pogoji. Dvomim tudi,

da bi tem potom izsledili najboljši rod, kajti preskušnja bi bila nepopolna in predolgotrajna. Domislil sem si pa nekaj drugega. Kaj če bi preskusili roje, ki nam bi jih čebelarji iz vse dežele poslali v preskušnjo? Roje, ki naj bi tehtali nekaj nad kilogram, bi čebelarji morali napraviti iz svojih najboljših družin ter jih poslati določeni dan v Ljubljano. Ko bi jih prejeli, bi jih vnovič pretehtali ter vsadili vse enako težke in ob istem času v A.-Ž. panje na pet satnic. Panje bi postavili na določenem mestu, meter vsaksebi, to pa zaradi tega, da ne bi kateri pritegnili čebel iz drugih panjev, kakor se to dogaja, če jih zlagamo v sklad. Z vsemi družinami bi enako ravnali. Pitali bi jih istočasno in z isto količino živeža in istočasno pregledovali. Druga dela, n. pr. povečanje plodišča, prevažanje, jesensko dopitanje itd., bi bilo seveda treba opraviti v skladu z razvojem posameznih družin. Če bi jih prepeljali v paše, bi jih morali postaviti na isti način in v istem redu, kakor so stali doma. Že prvo leto bi se pokazalo, kateri panji napredujejo in kateri zaostajajo. Vse pojave pri

posameznem panju bi točno zapisovali, da bi dognali, če niso morda kaki posebni vplivi vzrok, da so se nekatere družine hitreje razvile, oziroma zaostale.

Vse družine, ki bi se izkazale kot manjvredne, bi že prvo leto izločili, ostale pa preizkušali še naprej, kajti eno leto opazovanja ni dovolj za ugotovitev stalnosti panjevih lastnosti. Prihodnje leto bi lahko namesto izločenih družin pritegnili k tekmi nove in tako bi jih leto za letom opazovali in preskušali. Seveda bi bilo treba preiskovati lastnosti čebel z več vidikov. Zabeležiti bi bilo treba razen donosa medu tudi njih nagnjenje k rojenju, dovzetnost za bolezni, dolgovečnost čebel, porabo medu čez zimo, krotkost, nagnjenje k ropanju, sposobnost za hitro zasleditev paše ter ugotoviti tudi dolžino rilčkov itd.

Pričakovati je, da bi na ta način končno zanesljivo ugotovili, kateri rod naših čebel je najboljši. Seveda bi morali dobivati roje iz vseh tistih delov naše države, kjer goje čisto kranjsko čebelo. Upam, da bi tak poziv našel živahen odmev povsod, kjerkoli ga bodo čebelarji čitali. Sklepam to iz dejstva, da je še vsak čebelar, s katerim sem se o tem razgovarjal, odobraval moj načrt in izjavil, da je pripravljen udeležiti se tekme s svojo najboljšo družino. Če bo načrt sprejet, bo društveni odbor poslal spomladi vsem čebelarjem, ki se bodo prijavili, zaboječek s povratno spremnico in naslovom, da bo vanj ogrebel dober kilo-

gram čebel z matico vred ter jih oddal na pošto. Pod kakimi pogoji bo društvo roje prevzemalo, to je, ali jih bo plačalo, ali smatrali kot lastnino tekmovalcev, bo

sklepal odbor. Vsekakor bi bilo prav, da dobe čebelarji za prvovrstne matice nagrado. Sklep bo objavljen v »Slov. Čebelarju«.

Čebelarstvo v ribniški in struški dolini.

Mihelič Stane.

(Informativen članek z ozirom na letošnje velike jesenske poplave v teh dolinah.)

Teška nesreča je zadela letošnjo jesen ribniško, še bolj pa struško dolino. Povodenj, kakršne že ni bilo nad sto let (zadnja tako strašna je bila pred 108. leti, kakor je zapisano v »struški kroniki«, t. j. na malem latinsko pisanem listu, ki ga hranijo v župnišču), je v ribniški dolini deloma, v struški pa popolnoma uničila vse poljske pridelke, porušila v Strugah nad 23 hiš, če drugih gospodarskih poslopih (skednjevi, kozolcevi, kašč, čebelnjakovi itd.) sploh ne omenimo. Da je pri tej nesreči prizadeto posredno, še bolj pa neposredno tudi čebelarstvo, je gotovo, da je naša dolžnost tem nesrečnežem pomagati, pa zahteva vest in človekoljubnost.

Ker doslej, kolikor mi je znano, še ni nihče pisal o čebelarstvu v teh krajih, o njegovi gospodarski važnosti in koristih, ki jih in katere bi lahko prinašalo, zato sem malo bolj raztegnil okvir, kakor pa bi bilo potrebno zgolj za informacijo o nesreči.

Ribniška dolina se razteza v četverokotu od severozapada proti jugovzhodu. Na severu, kjer je ožja in gre meja nekako ob podnožju gričkov z vasi Slatnik—Vinice, se odcepi od nje dolina potoka Tržišče, proti zapadu pa dolina potoka Bistrice. Od Loškega potoka jo loči Velika gora, od Strug proti vzhodu Mala gora, na jugu pa od kočevske kotline gora Jasenica. Poleg potokov Bistrice in Tržišče naj omenim še Ribnico s Sajevcem. Vse te vode se zgub-

ljajo v podnožju Male gore in se odtekaajo pod zemljo v Krko, katere gladina je skoro 200 m nižja od površine ribniške doline, ki ima nadmorsko višino pribl. 490 m. Svet, ki je v nižjih plasteh deloma peščen, deloma ilovnat (jug), ponajveč pa skalnat, pada proti jugovzhodu. V Veliki gori se širijo neizmerni gozdovi iglastega drevja, od katerega prevladuje hoja, Mala gora pa je po večini porastla z listnatim drevjem. Polja in travnikov je malo, zlasti v gornjem delu, zato se ljudje pečajo bolj z lesno obrtjo (suha roba), na ilovnatih predelih (jug) pa z izdelovanjem lončene posode. Močno je razvita tudi lesna industrija, ki pa se ji danes močno pozna gospodarska kriza. Številne parne žage, ki so včasih zaposljevale mnogo ljudi, stoje, ljudje pa žive v bedi in siromaštvu.

Podnebje v ribniški dolini je dosti bolj ostro kot pa po Dolenjski, pač radi višje leže. Leta so suha, vroča, zime mrzle, dolge; spomladi in jeseni pa je padavin več kot preveč. Od vetrov prevladujeta južni in vzhodni. Zato menda ne napreduje sadjarstvo, ki je res zanemarjeno, da je joj! Tudi ajda in trta ne dozorita. Onega »slavnega dolenjskega cvička« ne pridelujemo torej pri nas (seveda s tem ni rečeno, da ga zato manj popijemo!).

Kljub bolj ostremu podnebjju, dolgim in mrzlim zimam, bolj slabo razvitemu poljedelstvu, pa so tla za čebelarstvo v ribniški dolini dokaj ugodna. Najbolj uspeva čebelarstvo v severozapadnem predelu ob vznožjih malih gričkov, ki so zavarovani pred nevarnimi spomladanskimi vetrovi. Tu se solnce z vso silo upira spomladi v

zemljo in kar topi ledeno skorjo mnogo prej kot pa po dolini. Čebele se naglo otrebijo in razvijajo, posebno ker prične paša vsaj štirinajst dni prej kot drugod. Prevladuje tu predvsem gozdna paša, ki se spomladi začne z reso, nadaljuje na neizmernih množinah borovnic, na češnji, sadnem drevju, travnikih, robidi, malini, kostanju in skoro vsako drugo ali tretje leto končuje na hoji. Zato pridelajo ti najsevernejši predeli ribniške doline največ in najrazličnejšega medu, ki je tudi najbolj zdravilen, dasi ni včasih ravno najlepše barve. Ker imajo v teh krajih čebele skozi vse leto dobro bero, ne prevažajo čebel niti na jesensko pašo. Nevarnosti, da bi radi gozdnega medu čebele pozimi trpele, skoro ni, ker spomladi zgodaj letajo, ko se solnce z vso silo upre ob pobočja. Tudi je čebelarstvo tu najbolj razvito in najsmotreneje urejeno. Med čebelarji je precej zanimanja in volje. Zato se tudi kaže napredek, ki obeta dovolj. Organiziran je ta del ribniških čebelarjev po veliki večini v sodraški čebelarski podružnici, ki je še mlada, a polna mladih sil in naraščaja.

Večje mrtvilo vlada med čebelarji v ribniški okolici. V nekaterih vaseh je čebelarstvo popolnoma zamrlo in le tu pa tam vidiš še kaj ostankov »nekdanje slave«. Tako je po vseh vaseh od Brege do Kota. Le v okolici Nove Štifte je še nekaj življenja. O žalostnih vzrokih tega pojava tu ne bom razpravljaj. Kdor bi jih rad spoznal, naj prebere moj članek v oktobrski številki letošnjega letnika. Več mladega življenja in zdravih poskusov je v Ribnici sami. Do nedavnega so tudi tu prevladovali le »romovci«. Pa so čebelarji spoznali prednosti A. Ž. panja in danes že prevladuje. Podružnično življenje je v nekakem zastoju. Manjka moči, ki bi jo vodile. Vzroki pa so še večji v veliki bedi okoliškega prebivalstva. Da je temu tako, do-

kazuje dejstvo, da je pri nas število članov padlo v času, ko drugod radi potrebe po sladkorju raste. Lansko leto je pomrlo ogromno čebel po vsej ribniški dolini in Strugah, ker ljudje dobesedno niso pre mogli, da bi si kupili sladkor. Ta beda se je letos še zvečala. Povodnji so uničile vse. Članstvo ne premore, da bi plačalo članarino.

V tem predelu prevladuje cvetlični med. Zlasti Ribnica sama pridelala največ svetlega medu. Najboljša bera je na travniški kadulji, ki po navadi zelo medí. Ob času, ko medi hoja, je treba čebele prepeljavati, toda Ribničanje se še ne poslužujejo preveč teh koristi. V splošnem pašne razmere niso tako ugodne kakor na severu. Jeseni vozijo čebele v ajdovo pašo po večini v Stično, Radohovo vas ali Trebnje. Včasih so jih vozili z vozovi tudi na Krko.

Južni predeli ribniške doline so v čebelarskem oziru najbolj zanemarjeni. Nekaj novincev, ki skuša obnoviti čebelarstvo v teh krajih, še ni prišlo preko začetniških težav. Vzrokov takim razmeram ne smemo iskati v slabih pašnih razmerah, ampak v pomanjkanju naraščaja. Obenem so bili ti deli letos najbolj prizadeti po povodnji in bati se je, da jim je ta odnesla še ono malo dobre volje, ki so jo kazali.

Treba bo še mnogo, mnogo dela ribniški čebelarski podružnici, da bo zbrala vse te čebelarje pod svojo streho, pri čebelarjih pa več požrtvovanja in čuta za skupnost.

To bi bil bežen pregled čebelarskih razmer v ribniški dolini. Zavedam se, da je pomanjkljiv in da mu manjka statistik, ki bi jasno kazale vse smeri razvoja in zastoja, toda te šele zbiram. Da bodo uporabljive, pa bo treba še več let. Do tedaj pa naj zadostuje to.

(Konec sledi.)

Pošljite nemudoma zaostalo in letošnjo članarino!

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Čebelarstva opravila v novembru.

Zima se bliža z naglimi koraki, z njo pa doba počitka za čebele. Skrbimo, da bodo imele mir, popoln mir. Dela v panjih smo opravili, samo slamnico moramo še potisniti zadaj v panj, čim začne mraz pritiskati. Potem nimamo v panjih ničesar več opraviti.

Na zimo se v čebelnjaku rade naselijo poljske miši. Nastavimo dobre pasti, da pokončamo to nadlogo, ki je nevarna zlasti satju. Koder nagajajo rovke, moramo žrela zavaroovati s pločevinastimi zapahi, da se miši ne splazijo v panj. Tam zjedavajo mrtve čebele, pa tudi žive in satje ter motijo čebele. Včasih napravijo mnogo škode.

Ponekod postanejo na zimo tudi sinice precej nadležne. Teh ne smemo zatirati, ker so za sadjarstvo in kmetijstvo velike koristi. Ubranimo se jih s tem, da privijemo brade panjev, ali pa pritrdimo pred panje po dolgem primerno široke deske tako, da je med spodnjim robom deske in žrelom štiri prste razdalje, zgornji rob pa sloni na panjih. S tem se ne ubramo samo sinic, marveč tudi žoln in zimskega solnca, ki potem ne vabi čebel na plano. Ob južnem vremenu moramo te loput-

nike odstraniti. Stari čebelarji kranjčarji so jih imeli skoraj pri vseh čebelnjakih. Pritrjeni so bili zgoraj na pantih.

Voščine, ki so se nam nabrale tekom leta, skuhamo še ta mesec. Čebelarji začetniki jih po navadi nimajo mnogo. Zato se jim kuha ne izplača in najrajši prosijo kakega starejšega čebelarja, da jih skuha obenem s svojimi. To priliko naj pa mladi čebelar porabi, da se pouči o načinu kuhe. To doseže najtemeljiteje, ako pri kuhi pomaga. Opisa kuhe voska na tem mestu ne morem podati, ker bi bil spis potem preveč obširen. Sl. Č. bo prihodnje leto o tem izčrpno razpravljal.

Sedaj prihaja čas, ko se bo moral čebelar potruditi, da spopolni svoje znanje. Čebelarstva veđa je tako napredovala, da moramo biti o osnovnih naukih naprednega čebelarstva prav temeljito podkovani, ako hočemo z uspehom opravljati čebele. Brez znanja zdravih naukov se dandanes ne da več čebelariti. Zato priporočam vsem mladim čebelarjem, da porabijo zimske večere za učenje. Nikdar jim ne bo tega žal.

Bilo srečnejše prihodnje leto!

Opazovalne postaje.

Julij Mayer — Dob pri Domžalah.

Poročilo za september.

Končali smo letošnjo čebelarstvo letino. Bilanca je precej žalostna. Na pomlad smo imeli obilo deževja, pa malo rojev in nič medu. V poletju je vladala suša in so prišli na svoj račun le čebelarji prevozniki in čebelarji v bližini hojevih gozdov. Otava je na splošno dala zimsko zalogo. Na jesen pa je odpovedala tudi ajda, ta poslednji up čebelarjev. Hladne noči so močno ovirale medenje. Na Gorenjskem je bil donos z ajde malenkosten in niso prinesli panji niti zimske zaloge. Zopet bomo morali seči po sladkorju. Na Krškem polju, v Prekmurju in na Dravskem polju pa pride povprečno na panj 6—8 kg

ajdovca. Ponekod so čebele prinašale še ves mesec obnožino.

Medeni pridelek bomo letos z lahkoto vnovčili. Cena se drži med 15 in 20 Din za kg na drobno.

★

Poziv vsem gospodom poročevalcem.

Že v oktobru je potekel termin za glavno letno poročilo. Dobil sem ga le od 7 gosp. poročevalcev. Zato se obračam danes s prošnjo do ostalih gospodov, da mi pošljejo letno poročilo prve dni novembra.

Mesečni pregled za september 1933

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ prido- bil		naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol-jasnih	jasnih	vetrov- nih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.		dkg	dné											C°
		mesečni tretjini dkg						prido- bil	po- rabil												
Blejska Dobrava	577	—	—	—	55	70	35	—	160	—	—	+21	+4	+10.9	15	5	—	10	8	12	4
Breg-Križe	483	150	—	—	20	70	70	—	10	30	1	+22	+6	+14.6	22	9	—	8	3	15	3
Virmaše-Škofja Loka	361	105	25	—	110	120	20	—	120	55	2	+23	+8	+16.7	27	10	—	5	17	8	22
Tacen-Šmarna gora	314	80	—	—	45	165	75	—	205	30	2	+24	+7	+16	28	10	—	11	4	15	7
Dob	305	140	30	—	40	60	70	—	70	1	+21	—	1	+12	25	9	—	10	11	9	6
Rova	350	215	15	—	80	150	70	—	70	65	5	+25	+3	+15.2	26	10	—	6	8	16	6
Škorno-Noví klošter	450	75	70	—	35	95	15	—	25	9	+21	+3	+13.9	25	4	—	6	20	4	5	
Sp. Ložnica-Žalec	252	145	5	—	45	105	55	—	55	35	2	+18	+4	+13.2	25	10	—	4	21	5	17
Muta	387	—	—	—	120	80	60	—	260	—	—	+22	+7	+13.8	27	9	—	4	22	4	13
Sv. Duh-Selnica	536	45	—	—	25	40	40	—	60	15	5	+24	+6	+14	26	8	—	4	17	9	7
Studenci-Maribor	265	160	—	—	55	130	160	—	185	60	2	+26	+4	+14.4	28	6	—	4	11	15	14
Podova-Dravsko polje	255	1130	—	5	25	120	800	—	280	2	+23	+5	+15.3	30	12	—	4	24	2	26	
Cezanjevci	182	1040	10	—	50	190	90	720	—	220	2	+25	+6	+15	27	13	—	3	25	2	15
Predanovci	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedeljica-Turnišče	170	275	—	—	40	10	—	225	—	100	7	+28	+5	+18	25	4	—	5	7	18	17
Donačka gora-Rogatec	397	—	—	—	70	50	880	—	—	—	—	+26	+6	+16	26	7	—	4	14	12	5
Leskovec-Krško	186	640	310	—	240	—	710	—	210	5	+25	+9	+16.5	26	6	—	8	8	14	3	
Bučka	307	590	150	740	65	135	295	985	—	100	5	+25	+9	+17.7	26	10	—	5	17	8	12
Krka	300	185	95	—	30	95	130	25	40	6	+23	+5	+10	27	8	—	8	13	9	8	
Cerknica	575	470	270	300	—	20	1000	—	140	18	+25	+3	+14.4	24	9	—	9	9	12	16	
Sv. Gregor-Ortnek	736	—	—	—	130	45	25	—	200	—	—	+22	+7	+13	28	10	—	6	6	18	14
Novo mesto	180	340	140	45	120	110	155	140	—	100	5	+28	+4	+16.4	25	10	—	7	10	13	7
Smarjeta	375	170	140	35	—	45	270	—	35	3	+25	+7	+16.6	23	13	—	7	7	16	26	
Valpča vas	280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Vsi panji so A.-Ž. sestava.

Nekaj čebelarških spominov.

Fr. Rojina — Zgornja Šiška.

(Dalje.)

Detinska leta so pač najlepša v človeškem življenju. Z vstopom v osnovno šolo je tista blažena brezskrbnost, ki se je doslej živelo v nji iz dneva v dan, pri kraju, saj pravi Stritar: »Oh, poln težav je in bridkosti že sam začetek učenosti!«

Takoj prvi šolski dan sva bila jaz in »ta trde Mice« Francek po šoli zaprta, ker sva z nohti spraskala še ne dovolj posušeno zeleno barvo nove šolske klopi. Francek je jokal na vse pretege, jaz sem si pa že tudi kaj pogosto z rokavi brisal solze; zavekal sem šele tedaj, ko se je bil učitelj

odstranil iz sobe ter zaklenil vrata za seboj. Zijala sva, kakor bi naju kdo drl, in Francek je venomer javkal: »Ata pa mama, pomagajta!« Jaz sem bil takoj pri odprtem oknu in na njem, a naš razred je bil v prvem nadstropju, odkoder se le nisem upal skočiti; da je bil v pritličju, o, tedaj bi bila oba ptička, ne meneč se, kaj bo drugi dan, gotovo ušla, tako sva pa morala odsedeti celo uro.

Prihodnje jutro Mica svojega edinca ni mogla spraviti več v šolo, ne zlepa, ne zgrda, in ko smo bili v šoli odmolili pred ukom običajni očenaš, in nas je učitelj klical po abecednem redu, sem pri imenu Francišek Marn vstal in dejal: »Ga ne bo več v šolo, zato ker je bil včeraj zaprt!«

»Hvala Bogu!« — je samo pripomnil učitelj in klical takoj dalje, da nisem mogel več povedati vsega, kar mi je bilo še na jeziku. Mislil sem, da ne bo samo učitelj, ampak tudi ves razred ostrmel nad to novico, a ker se nihče ni zmenil zanjo, sem se pripravil in čakal, da vržem drugo bombo. Pride na vrsto Frančišek Rojina! »Tukaj!« — se oglasim in pristavim naglo: »Jaz bi tudi rad ostal doma, pa so mi naša mama rekli: marš v šolo!« »Molči!« — pravi učitelj trdo, — »sicer ostaneš po šoli zopet tu!« Bilo mi je, kakor bi me obliil kdo z mrzlo vodo; uvidel sem, da se z učiteljem ni prerekati, kakor doma z mamo.

V tistem času nismo imeli še šole ne v Zgornji ne v Spodnji Šiški; šele več let pozneje sta postavili obe občini skupno šolo na meji med obema vasema. Zdaj pa ima vsaka Šiška svojo jako lepo, moderno osnovno in meščansko šolo s številnimi razredi in učnimi močmi; staro šolo so prodali za druge namene. Večina spodnješišenskih otrok je hodilo prej v šenklavško šolo v Ljubljano, zgornješišenski pa so ostali po večjem analfabeti in so hodili samo k »izpraševanju« v faro v Št. Vid. Mene bi zadela ista usoda, da niso otvorili leta 1875. na Cojzovem Grabnu v Ljubljani nove šole, kamor so sprejeli tudi nekaj nas Zgornješišenčanov in Vičanov, ki takrat še tudi niso imeli svoje šole.

Učil sem se lahko in sem imel nekatera četrletja kar v vseh predmetih red prav dobro in prva štiri leta tudi v nravnosti popolnoma lepo; v petem razredu, kjer nas je prevzel učitelj-voditelj, sem pa jel popuščati in padati od stopnje do stopnje, dokler nisem bil naposled iz šole izključen. Res je, zelo sem bil poreden, bil sem pravi šišenski cvet, in v spričevalu je voditelj moje obnašanje povsem pravično ocenil z manj lepo in enkrat celo z nelepo, ali izključen sem bil prav po nedolžnem, kakor tudi Grajskulov Peter, ki sem že pravil o njem, kakšen imeniten čmrljerejec da je bil. Neko popoldne so se namreč viški in mestni pobje iz šole grede pod Cojzovo lipo nekaj stepli, in so Vičani neki ljub-

ljanski srajci utrli papirnati polcilinderček. Kako se je prav za prav to zgodilo, niti vedel nisem, ker sva bila s Petrom na drugi strani ceste in sva imela z nekim krakovskim petelinom rabuko na svojo pest.

Nič hudega sluteč sem drugo jutro še celo nekoliko prisluškoval, kako se je neka jara gospa pritoževala proti vsem petim učiteljem, ki so bili pred poukom zbrani na hodniku, ter jim kazala tisti potlačeni pinč. Bila je tako razburjena, da so se ji ponarejene cvetice, katerih je imela na klobuku za sračje gnezdo, kar tresle. Še se spominjam, kako se mi je tisti čudoviti klobuk zdel smešen.

Pričela se je preiskava po vseh razredih. Ker poba ni vedel, kdo prav mu je zadal za njegov klobuk — in zame in za Petra — tako usoden udarec, Vičani pa so tajili kot en mož, je že kazalo, da bo vse poizvedovanje poteklo brez uspeha, kar izblekne v tretjem razredu neki Zgornješišenc, katerega sva s Petrom nekoč prav nasalamsko premikastila, da sta bila Bizjan in Rojina iz petega razreda tudi zraven. To vest je sporočil dotični razrednik po listku našemu razredniku-voditelju, ki je bil takoj prepričan, da so zdaj na pravem sledu. In je dejal: »Zdaj pa že vemo, kdo sta tista dva pretepača; tu sta, od Boğa pozabljeni pakazi, v mojem razredu! Le takoj se javita sama, bo kazen milejša!« Seveda smo bili vsi radovedni, kdo sta delikventa, in smo gledali drug drugega, jaz pa, ker sem sedel med najmanjšimi v drugi klopi, sem se oziral nazaj in motril, kdo neki izmed Vičanov se bo oglasil. Tedaj pokaže voditelj name: »Poglejte ga, hinavca, zdaj pa še nazaj gleda, pa sam je bil in Bizjan! Izključena sta oba!« Midva da ne in ne, ali nič ni pomagalo; pobrati sva morala svoja šila in kopita in sramotno zapustiti šolo.

Kaj sedaj? Prvega obhajila še nisem opravil; o sv. Alojziju, ki se je že bližal, bi ga. Doma se nisem upal povedati, da sem izključen, in tako sem hodil štirinajst dni redno od doma in redno domov, prav

kakor bi še vedno pohajal šolo, v resnici sem pa le dan za dnem, dopoldne in popoldne posedal nasproti šole, naslonjen na zid Cojzovega vrta, ter gledal gor proti oknom našega razreda v nadi, da se me bo voditelj končno le usmilil ter poslal pome. Kolikokrat je prišel k oknu ter gledal, kako se parim na solncu, ki se je z vso močjo upiralo v zid, ali pa sem stal z »marelo« ali brez nje ob vsakem dežju vedno na istem mestu in se hrepeneče oziral kvišku po oknih, kot grešna duša v nebo, toda — ni se omeščal!

Nekega dne se pa ojunam, napišem kar s svinčnikom na listek, da lepo prosim, naj me vzamejo samo za toliko časa zopet v šolo, da bom opravil prvo obhajilo, in ga nesem v drugo nadstropje, kjer je bil takrat peti razred. Vrh stopnic postojim in posluhnem. Vse je bilo tiho, samo iz posameznih razredov se je slišalo zamolklo govorjenje učiteljev in bunkanje mojega plajočega srca. Dasi sem bil bos, sem se po prstih, oprezno kot tihotapec, bližal našemu razredu, odprem hitro vrata, vržem listek v sobo, potem pa zdrvim zopet po stopnicah dol, kakor bi mi bil ves razred za petami. Na svojem starem mestu pri zidu sem potem nestrpno čakal, kako se bo moja prošnja rešila, če se sploh bo. Čakam, čakam, — kar se prikaže pri oknu visoka postava voditeljeva ter iztegne roko ven. »Aha,« — si mislim — »zdajle mi bo pa pomigal, naj grem gor!« Ali namesto tega odrešilnega znamenja, se mu vsujejo iz pesti koščki raztrgane moje prošnje, ki so se sfrtotaje lovili po vetru dol proti Ljubljani — — jaz pa sem komaj požiral solze.

Naš voditelj je zasebno poučeval tudi gosli in je imel cel krog majhnih goslačev okoli sebe. Pred igranjem je za začetnike uglaševal gosli neki Kos, ki je znal že marsikaj zadudlati. In ta dobri dečko je prosil zame kar iz svojega nagona; najbrže sem se mu že smilil. »Ako plačata pokvarjeni klobok, naj pa prideta oba; en goldinar in štirideset krajcarjev stane,« — je odločil voditelj. Torej sedemdeset krajcar-

jev naj prinesem! Le kje naj jih vzamem? Da bi očetu rekel zanje, na to ni bilo niti misliti, zakaj sedemdeset krajcarjev je bilo takrat za tesarja že precejšen denar, saj jih je zaslužil komaj osemdeset na dan. In zopet sem hodil oprezovat k Cojzovemu zidu.

Neko popoldne, ko sem baš prihajal »iz šole«, me sreča bratranec Kolajbčev Tinče in pravi skrivnostno: »Pri vas doma že vedo, da si spoden!« »No, potlej pa ne grem domov; kar k vam pojdem,« — sem se hitro odločil. Prosil sem najprvo teto, in ko so prišli od dela, še strica, če bi me hoteli vzeti »za svojega«. Oba sta bila kar koj zadovoljna, in zvečer sem že zajemal kot deveti v družini iz skupne sklede sredi mize fižol, ves zadovoljen, da sem tako dobro spravljen. Tedaj pa se odpro duri, na pragu se pokaže moja sestra in mi sporoči kratko, a grozno pošto: »Ata so rekli, da prec domov!« Moja polna žlica fižola je bila vprav sredi pota od sklede do ust, pa je nisem nesel v usta, dasi sem zazijal od strahu, ampak sem jo nesel nazaj in stresel fižol v skledo. Brez najmanjšega oklevanja sem pobasal knjige pod pazduho in šel za sestro; še »bohlonej« in lahko noč nisem utegnul reči. »Jejesteka no, kako so ata hudi; nocoj jih boš pa dobil!« — me »tolazi« sestra.

Oče so stali na dvorišču in kadili iz pipe, torej so morali že povečerjati, zakaj pred večerjo niso imeli navade kaditi. Obrnjeni so bili od naju, vendar se nisem upal mimo njih, ampak sem se stisnil za Jozeljnovno mejo. »Tukala za mejo je« — pravi sestra — »pa se ne upa naprej.« »Ali se mi spraviš noter?« — se rezko oglasijo oče, in že sem capljal s povešeno glavo za sestro in mimo njih v vežo, kjer so mama pospravljali po večerji. Pa so sklenili roke in djali: »Oh, otrok, še pod zemljo me boš spravil!« Samo zavoljo teh malo besedi so me polile solze, in sem šel molčé v sobo. Tam sem sédel k materini postelji in čakal razdvojen sam s sabo, pripravljen na vse, saj hujše mi že ni moglo biti več, kot je bilo tisto moje duševno trpljenje. V sobi sem bil sam; ura je enakomerno tiktakala

svojo pot, očeta pa le ni hotelo biti k sodbi. — Kdo bi si utegnil misliti, da so morali biti moj oče pravi tiran, ker sem imel tak strašen strah pred njimi. Baš nasprotno! Bili so najboljši oče in nikdar me niso udarili, ali njih beseda me je udarila huje, kot bi me bila udarila palica. O, mama so mi pa pač dali marsikatero facko; nekoč, ko sem bil vrh strehe požigal ose, so me hoteli celo z nekim okleščkom obdelati, toda jaz sem hitro sédel na tla in kolikor sem najbolj mogel urno brcal proti njim — ne vanje, Bog ne prizadeni! — da mi niso mogli do živega, pri tem sem se pa na vse grlo drl: mama, mama, saj ne bom nikoli več! — dokler niso opustili svoje namere. Kdo bi se neki bal naše mamice, ki jih je bila sama dobrotá. Tako so bili dobri, da so očetu zamolčali celo moje največje pregreške; zato sem jih imel pa tudi tako nazarensko rad.

Velikodušnost svojega očeta sem pa spoznal dodobra šele tisti, zame tako bridki večer. Čez kake pol ure, ki je bila menda najdaljša v vsem mojem življenju, so prišli v sobo in me nekaj časa gledali vsega skrušenega kot kupček nesreče. »Bog in sveti križ božji!« — si mislim — »zdajle pa bo, kar bo!« Pa ni bilo nič hudega. Čisto mirno so mi rekli, da naj po pravici povem, zakaj so me spodili iz šole. In povedal sem vse tako, kot se je v resnici godilo, in pod kakšnim pogojem me sprejmo zopet v šolo. »Jutri zjutraj ti bom dal tistih sedemdeset krajcarjev, da boš izdelal peti razred, potlej se boš šel pa učít mesarskega.

Sem vedno mislil, da boš napravil še nekaj razredov realke, da vendar ne boš ostal tak teleban, a za šolo nisi več; kakor si boš postlal, tako boš pa ležal.« To je bila vsa očetova pridiga. Že dolgo nisem zaspal tako brez skrbi, kot tisto noč.

Drugo jutro me je navsezgodaj vrglo iz postelje, da grem vprašat Petra, če bo šel tudi on v šolo; za pogoj je že itak vedel. Njegov oče še ni šel na delo in je dejal: »Če klobuka ni raztrgal, ga tudi plačal ne bo; nikamor ne pojde!« In pri tem je ostalo, česar pa Peter, ki bi zelo rad hodil še v šolo, ni mogel nikoli prav preboleti. Pozneje se je izučil krojaštva, postal tudi vnet čebelar in velik golobar, a mu je gniloba uničila večino panjev in s tem tudi veselje do čebelarstva, golobe pa je moral opustiti, ker so preveč izdelavali slamnato streho domače hiše. Utehe in razvedrila si je jel iskati v pijači in je umrl v najlepši moški dobi. Kako smo ga vsi pomilovali! Bil je izredno nadarjen. Bral je zelo mnogo in je znal na pamet vse Gregorčičeve pesmi in veliko drugih, baje tudi Jurčič-Kersnikove Rokovnjače; na čitalničnih prireditvah je bil najboljši deklamator. Ob njegovi smrti sem bil in sem še zdaj mnenja, da je postal vedno nesrečni Peter žrtev krivične izključitve iz šole.

Ako bi ne bili moj očka tako uvidevni in dobri in bi mi ne dali takrat tiste odkupnine, bi gotovo tudi jaz ne sedel zdaj na stare dni tako lepo in brez skrbi na toplem, kakor v Abrahamovem naročju. Zato večna jim hvala! (Pride še.)

Dopisi.

Čebelarstvo na Ljubljanskem barju. Ime Ljubljansko barje je znano vsakemu šolarčku. Razprostira se od Vrhlike do Škofljice. To je velika ravan, ki jo je pokrivalo nekdanje jezero. O tem pričajo stavbe na koleh. Pozneje so ga izsušili. Ko so izrezali šoto, ki je je dandanes še prav malo, so izpremenili ravnino v njive in v travnike. Južni del te ravnine spada pod mestno občino ljubljansko in ga kratko imenujemo Barje. Ta del namevam opisati s čebelarskega vidika. Obsega

pa vasi Črno vas, Ilovico, Hauptmanice ter severni kos Ižanske ceste.

Tod so se naselili ljudje pred približno 100 leti iz raznih krajev Ljubljanske okolice. So zlasti mali kmetje, ki žive po večini od mesta. Kdaj so se začeli baviti s čebelarstvom, ni znano. Če pa posežemo 40 let nazaj, bi našli 3—5 čebelarjev s kranjčiči.

Prvi napredni čebelar na Barju je bil širom znani kmetijski veččak pokojni vrtnarski nadzornik Fran Črnačoj. Njegovo ime še danes

izgovarjajo s spoštovanjem v kmetijskih in šolskih krogih. Ta mož je prvi pričel čebelariti na Barju s panji s premičnimi sati. V tistem času so preskušali razne mere in sestave panjev. Tako si je tudi on nabavil vse moogoče vrste ter jih preskušal. Končno se je odločil za Gerstungov panj. Bil je tudi predsednik Slov. čebel. društva. Postavil si je za tiste čase moderen in velik uljnjak.

Pred poglobitvijo Gruberjevega prekopa pa je bilo Barje večkrat poplavljenno. Dogodilo se je nekoč, da je prišel ob poplavi ta čebelnjak v vodo. V njegovem spodnjem delu je potonilo 24 panjev. To je Črna goja tako potrla in užalostilo, da je izgubil do čebel skoro vse tisto veselje, ki ga je imel leta in leta.

Drugi čebelarji pa so ostali pri svojih kranjčih.

Tako sem našel tri leta po svetovni vojni na vsem Barju 5 čebelarjev s kranjčiči, od katerih je pa samo eden hrepenel po napredku.

Preskočimo 10 let! Danes je na Barju glede čebelarstva povsem drugače. Kaže se napredek kakor pri nobeni drugi panogi kmetijstva. Pred kratkim sem zbral podatke o tukajšnjem čebelarstvu. Presenetljivi so. Vseh čebelarjev je 36, od teh jih 9 čebelarji samo s kranjčiči, so pa z izjemo treh vsi začetniki. Vsi drugi pa imajo A. Z. panje ali oboje. 36 čebelarjev ima 193 A. Z. panjev, 11 polovičarjev, 97 kranjčičev, skupno 301 družino.

Ti čebelarji so po poklicu kmetje, eden obrtnik, delavci ter nekaj uradnikov. Razen štirikih so vsi domačini.

Za tako majhen okoliš je število panjev preveliko! Pašne razmere so vsekakor drugačne kakor po ostalih krajih, nikakor pa niso ugodne.

Pred leti sem čital star letnik Sl. Čebelarja. V njem so bile omenjene tukajšnje pašne razmere. Med drugim je bilo tudi omenjeno, da rastejo na Barju raznobaryne kadulje. Po dolgem iskanju se mi je posrečilo, da sem našel travniško kaduljo (*salvia pratensis*), za katero pa vemo, da ljubi suhe in peščene travnike.

Prva travniška cvetica spomladi je močvirski tulipan (*fritillaria meleagris*), tudi logarica imenovana, a pri nas ne. Je to lep tulipan, katerega cvet je oškropljen z raznimi barvami, od katerih prevladuje temnordeča. Vsak lepotični vrt bi se ponašal z njimi. Po naših travnikih jih je na milijone. Če jih pogledamo proti solncu, se nam zdi, kakor bi bil ves travnik posut z velikonočnimi pirhi. Zato jih tudi imenujejo pirhe. Na dnu cvetnih listov so veliki medniki. Otroci iztrgajo prašnike in pestič ter pojedjo cvet kot poslastico. Čebel pa ne najdemo izlepa na teh cvetih. Kaj je

temu vzrok? Res je, da je takrat, ko cvete tulipan, deževno, se pa zgodi, da je tudi najlepše vreme, pa nisem še opazil ob cvetenju tulipana nobenega donosa kljub temu, da vidno ponuja svoje mednike. Ni pa ta čas nobene druge paše nego v veliki daljavi na češnji. Takoj po tulipanu se pokrijejo travniki s penušo (*cardamine pratensis*), da so videti kakor ajdovo polje v avgustu. Tudi na teh ne dobe čebele ničesar. Le tu in tam obletavajo te bele travnike. Pečkatega sadja je pri nas bore malo, ker slabo uspeva zaradi preplitve zemlje, koščičastega sadja pa sploh ni.

Ob košnji pridejo naši travniki prvi na vrsto. Po njih raste malo medečih rastlin. Vse metuljnice so izključene. Donos s pravega kostanja, ki je oddaljen 2—5 km, smo ugotovili le enkrat v 10 letih.

Po košnji pa, ko se začne za druge čebele splošni post, se naše oblizujejo, seveda, če imajo mir od tujih čebel. Jesenska slana nas obišče prav zgodaj, zato sejejo Barjani v Črni vasi prašno ajdo. In ker takrat vabi Krim s svojimi hojami, preselimo tja večino naših čebel, kar jih ostane doma, pa imajo obilno pašo, če so same namreč. Vsako leto pripelje kak tuj čebelar svoje čebele k nam zaradi nekoliko ajde in tako tudi ta edina izdatna paša ne pomore mnogo. S tem pa je tudi konec paše na ajdi. Tukajšnji čebelarji si pomagamo s tem, da odpeljemo čebele na bližnje izžansko polje na ajdovo pašo. Smo pa medeni strici, kadar nas povabi krimski mož. Krim je po večini porastel s hojo. Kadar ta medi izdatno, takrat pa ni paše dovolj le za nas, marveč prav za vsakega, ki pripelje svoje ljubljence doli.

Povprečna zračna oddaljenost od nas do Krima je 4 km. To se mi zdi pa že nevarna razdalja za časa paše in prevažanja. Dogodilo se mi je, da sem prepeljal čebele pod Krim 5 km daleč od doma. Zjutraj sem jih odpeljal, okoli 9. ure dopoldne pa so se začele usipati pred prazen čebelnjak, kjer so prej domovale, in se zbirati v kepe. Brž nastavim panj s praznimi sati. Ko se bodo udomačile, pa jim bom dal mlado zalego, da si bodo izpodredile matice, sem si mislil. Prijatelj Jože, ki ima čebele pri meni, jih pa še ni odpeljal v pašo. Moje nastavljene panje so pustile v miru in se sprašile počasi v Jožetove obljudene. Čebele so že prej letele v Krim, preden sem jih prepeljal in so poznale pot domov.

Nekoč sem bral v Sl. Č., da je edino pravilno zažičanje satnic vodoravno. Ubogal sem. Prav tisto leto je bil Krim posebno radodaren. Pri prevažanju polnih satov so se žice potrgale in satje se je naslonilo na sosednje. Ni se obneslo! Pri pokončnem zažičevanju —

potegnem vedno 5 žic — pa se je satje sicer odtrgalo, a spolzelo na spodnji del okvirčka in ostalo pokonci.*

Še ena! Leta 1930 je začela jeseni kmalu vleči mrzla burja po Barju. Pa sem šel in že začetkom novembra zazimil čebele. Pozneje se se je zopet ogrelo in nastopili so topli, solnčni dnevi. Dne 5. decembra sem opazoval, kako čebele izletavajo. Stevilka 4 je izletavala prav posebno močno. Pogledam: srednji sati so bili prav lepo zaleženi. Ker je bilo potem še dokaj

* Imam večje število panjev in zažičujem po dolgem. Prepotujem z njimi po več sto kilometrov letno, pa nič ne vem o potrganih žicah. Vse odvisi od kakovosti žice in od pravičnega zažičevanja in od vozila. Ako pa vozim po zelo slabih potih, bi bilo čudno, ako bi šlo brez škode, kajti tudi najboljše čevlje zdela kamenje. Ur.

ugodno vreme, so spravile čebele vso mladino na noge. Zgodaj spomladi je bil ta panj nabit čebel. To bo lep in zgoden roj. Prestavljati ne bo imelo zmisla, sem si mislil. Čez mesec dni je popolnoma opešal in šele do jeseni se je spravil zopet na noge. Ne zazimljaj torej prezgodaj!

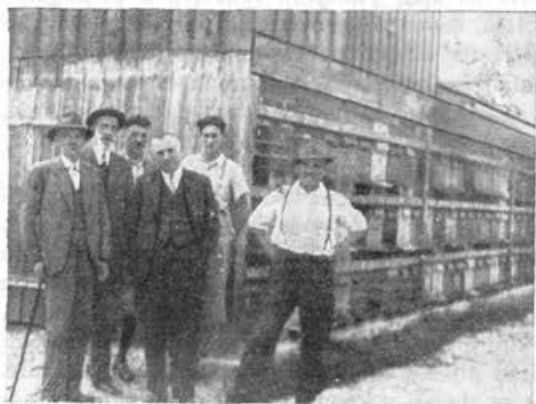
Ker imam velik čebelnjak, je v njem prostora še za katerega prijatelja-čebelarja. 5 nas je pod eno streho, pa se nič ne prepriamo. Prevažanje, točenje in podobna opravila povzročajo ropanje. Še vsako leto je bilo uničenih ena ali več družin kljub veliki pazljivosti. Predlanskim smo takoj proti koncu paše zožili vsa žrela in pustili taka tudi v najlepših izletnih dnevih. Ropanja ni bilo prav nobenega.

Grčar Tit.

Društvene vesti.

Obisk predsednika »Zveze«.

Ob zaključku potujoče kmetijske razstave konec julija meseca t. l. je prišel v Ljubljano predsednik »Zveze jugoslovanskih čebelarških društev«, g. Svetozar K. Gjorgjević. V spremstvu društvenega predsednika, g. prof. Verbiča in vodje DC, g. ravn. Arka in nekaterih odbornikov si je ogledal Društveno čebelarstvo,

da se pouči o napredku preskrbovanja čebelarjev s čebelarškimi potrebščinami in o drobni trgovini z medom.

Zvečer je bil sestanek v restavraciji »Zvezda«, kjer je g. Gjorgjević podal informacije o mnogih perečih čebelarških zadevah, in dobil pojasnila na marsikako vprašanje splošne važnosti, zlasti pa o tistih, ki zanimajo slovenske čebelarje.

Prihodnji dan si je v spremstvu nekaterih društvenih odbornikov ogledal novi čebelnjak ljubljanske podružnice pod Krimom. Baš tiste dni se je hoja kujala, zato ni bil let čebel tako živahen, kakor ob dobri paši. G. ravn. Arko

mu je razkazal svoje čebele in ga informiral o donosu ter o vsem, kar je združeno s pašo na hoji.

G. Žnideršič je ujel gosta na fotografiji, ki jo obenem objavljamo. Sprejaj na sredi je g. Gjorgjević, na njegovi desnici g. Žnideršič, na levi pa znani čebelar Jakob Babnik.

Upamo, da ostanejo g. Gjorgjeviću ure, ki jih je prebil med slovenskimi čebelarji, v prijetnem spominu.

Pozdravljeni, g. predsedniče!

POROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XXIX. seja dne 31. avgusta 1933.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Babnik, Raič, dr. Podgornik in Žnideršič. Tajnik Dermelj je bil zaradi denaturiranja sladkorja odsoten.

Odbor je obravnaval osnutek pravil »Zveze čebelarških društev v Beogradu«. Poročilo gosp. Lenarčiča glede preiskave čebelnjakov v Ptujem okraju je vzel na znanje in sklenil, da poročilo predloži Banski upravi s prošnjo za podporo.

Z ozirom na višjo nakupno ceno sladkorja za pitanje čebel, je odbor določil, da ga bo društvo odslej prodajalo po 7.50 Din kg.

Gosp. Žnideršič je predlagal, da bi odbor sprejel v stalno društveno službo nekega čebelarškega strokovnjaka, ki bi opravljal razna dela, ki se kopičijo pri društvenem poslovanju (izdelovanje satnic, vzreja matic, izdelovanje panjev, zatiranje kužnih bolezni, prevoz čebel v pašo i. dr.). Odborniki, ki poznajo sposobnost dotične osebe, se za nastavitve niso mogli odločiti zaradi nezadostnih denarnih sredstev. Z ozirom na to je gosp. predsednik odločil, da bo o tem sklepal širši odbor.

XXX. seja dne 7. septembra 1933.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Bukovec, Raič, dr. Podgornik, Žnideršič, Dermelj.

Odbor je nadaljeval obravnavo osnutka novih pravil »Zveze čebelarških društev v Beogradu«.

Gosp. predsednik, ki bo zastopal naše društvo, je s tem dobil smernice in navodila, na podlagi katerih bo utemeljeval spreminjevalne predloge na seji »Zveze«.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren. Tajnik je poročal o došlih dopisih. Važna dopisa sta bila dopis srezkega načelstva v Ptuj, s katerim je bilo sporočeno, da je kuža čebelne zalege v Juršincih prenehala, ter dopis Banske uprave, s katerim smo bili obveščeni, da je društvo dobilo podporo 300 Din za nabavo mikroskopa.

Tajnik je poročal, da je Finančna kontrola izvršila pregled o nabavi in prodaji sladkorja za pitanje čebel, ki ga je društvo dobilo l. 1932/33.

Glede knjižnice je odbor sklenil, naj začasno ostane v DČ. Poizveduje pa naj se, če bi se mogla kje dobiti primerna soba za društvene seje, knjižnico in inventar.

Gosp. prof. Raič je prebral pravilnik za izposojevanje knjig iz društvene knjižnice. Pravilnik je bil odobren.

Tiskarna je ceno za tisk 9. številke »Slov. Čebelarja« zaradi drobnejšega tiska zvišala za 400 dinarjev. Odbor je dovolil, da se sme po potrebi drobnejši tisk za »Čebelarja« uporabljati in je odobril s tem nastali višji strošek.

XXXI. seja dne 5. oktobra 1933.

Navzočni: gg. Znidaršič, Arko, Babnik, Bukovec, Podgornik, Raič in Dermelj.

Sejo je otvoril g. Znidaršič, ker je bil g. predsednik zaposlen pri plemenilni postaji v Kamniški Bistrici.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren. K zapisniku je tajnik dodal še poročilo glede društvene sobe. G. ravnatelj Arko pa je naznanil, da se bodo seje odslej zopet lahko vršile v D. Č.

Tajnik je poročal o raznih dopisih. Glede dopisa predsednika podružnice v Ribnici, g. Miheliča, je odbor sklenil, da ga povabi k prihodnji seji, da bo poročal o čebelarji škodi, ki jo je napravila povodenj v ribniški okolici. Tajnik je nadalje prebral tudi pismi Snoj in Adamič glede sladkorja. Na prošnjo »Železničarske zadruge v Zagrebu« zaradi dobave sladkorja je odbor sklenil, da se zadrugi sladkor ne more dobaviti, ker ni član društva. G. Lenarčič in Ptuj je predlagal, da bi se čebelarje potrebsčine prodajale nečlanom 10% dražje, kar pa je odbor odklonil, ker bi se s tem kupci odvrčali. Člani društva imajo itak nekaj procentov popusta.

Odbor je dovolil, da se naroči nov vagon sladkorja za jesensko pitanje, ker je zaloge pošla. Določila se je cena 7.50 Din za podružnice franko domača postaja.

Da bi Jugova čebelarja knjiga čimprej izšla, je odbor sklenil povabiti na sestanek osebe, ki bi gradivo pregledale in knjigo končno uredile, da bi bila za tisk pripravljena. V ta odsek so se

povabili gg. prof. Verbič, Bukovec, Arko, Humek, Majer, dr. Podgornik, prof. Raič, Puš, Peternel in Znidaršič. Seja bo dne 12. oktobra.

Na predlog g. urednika Bukovca je odbor dovolil nabavo nove naslovne slike za Sl. Č.

XXXII. seja dne 12. oktobra 1933.

Navzočni razen prof. Raiča vsi odborniki, kot gost pa gosp. Mihelič.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren.

G. predsednik je poročal o sestanku posebnega odseka za izdajo nove Jugove čebelarje knjige.

Tajnik je poročal o došlih dopisih, ki jih je odbor vzel na znanje. Glede dopisa »Pčelarskega društva v Sarajevu« zaradi izplačila državne subvencije, je odbor sklenil, da se sporoči v Sarajevo isto, kar se je že prej o tem poročalo »Zvezi« v Beogradu.

Nato je poročal g. Mihelič o škodi, ki jo je povzročila poplava v ribniški okolici. Mnogo so tam trpeli čebelarji in zgubili veliko čebel. Posebno je bil prizadet kraj Struge, kjer so čebelarji zgubili poleg čebel tudi še med, ki so ga jeseni natočili. Predvsem bi bilo nujno potrebno, da se da prizadetim čebelarjem določena množina sladkorja po nižani ceni, da raje preostale čebele. Spomladi pa naj se da tem čebelarjem nekaj panjev in rojev, da si bodo mogli obnoviti čebelarstvo. Poročilo g. Miheliča je bilo odobreno. Odbor je sklenil, da najprej po dnevnikih pozove podružnice v poplavljenih krajih, da pošljejo sezname pomoči potrebnih in po poplavi prizadetih čebelarjev. Nato bo odbor sklepal o vrsti in načinu pomoči. Rok za prijave je bil določen na 20. oktobra. Odbor pa je tudi sklenil, da objavi v Sl. Č. poziv na vse čebelarje, da pomagajo svojim tovarišem vsak po svoji moči.

Odbor je odobril nabavo tiskovin za opazovalne postaje.

Razpravljal je tudi o nakupu mikroskopa. G. Znidaršič bo preskrbel še nekatere informacije, nakar bo odbor bansko upravo prosil, da čimprej nakaže od ministrstva dovoljeno podporo v znesku 3000 Din. G. poslancu Krečičju naj se pošlje pismena zahvala za izposlovanje podpore.

G. predsednik je poročal o prodaji matic z društvene plemenilne postaje. Nekaterim čebelarjem se zdi cena 50 Din za matico previsoka. Odbor je zadevo razpravljal in prišel do spoznanja, da cena za take matice nikakor ni previsoka; zato ostane še nadalje v veljavi.

G. Znidaršič je prosil, naj se mu posodijo kličji njegovega izpopolnjenega panja, kar je odbor dovolil.

Predlagal je tudi, naj bi se cenik D. Č. tiskal tudi v srbsko-hrvatskem jeziku. O tem pa odbor še ni storil končnega sklepa, ker se bosta gg. Znidaršič in Arko o takem ceniku še podrobneje pogovorila.

Vesti iz podružnic.

† ANTONU GROŠELJNU V SPOMIN.

Zirovska ravan je presenetila vest, da je Anton Grošelj, trgovec, posestnik in čebelar, mrtev. Prejšnji dan še živahen, dobrodušen in vedno prijazen, dobričina skoz in skoz, a jutraj, od srčne kapi zadet, mrtev.

Rajniki je bil čebelar z dušo in telesom. Pred letom si je uredil čebelarstvo najmodernejše in bil v našem kraju eden največjih čebelarjev. Dan na

dan ga je bilo videti pri svojih čebelicah, ko je popravljaj in urejeval po panjih. Skoroda ni minula ura, da ga ne bi našel pri svojih ljubljenkah. In zdaj? Čebelnjak sameva, prazna je tista klopica, kjer Te je bilo videti, ko si z ostrim očesom opazoval čebele in koval načrte za bodočnost. Zdi se, kakor da Tvoje ljubljenske čutijo osamelost . . .

Šel si pot, po kateri bomo šli vsi. Lahka Ti bodi zemljica! Nam pa ostaneš svetel vzor vestnega in marljivega čebelarja. Jobst.

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odbo-rovo sejo v torek 7. novembra ob 8 zvečer v običajnem lokalu. Tajnik.

Čebelarstva podružnica v Novem mestu skljuje na dan 12. novembra t. l. ustanovni občni zbor Zveze dolenskih čebelarstevskih podružnic ob 10 dopoldne v prostorih Kmetijske šole na Grmu. Vse dolenske podružnice: Žalna, št. Vid pri Stični, št.

Rupert, Šmarjeta, Cerklje, Črnomelj, Trebnje in Žužemberk vabimo, da se zboru udeležijo po svojih zastopnikih, t. j. s predsednikom in tajnikom. Vabljeni pa so tudi drugi člani podružnic.

Kdor namerava naročiti še sladkor za pitanje čebel, ga nujno vabimo, da se zgleda pri g. Medvedu v Kandiji v »Društveni Čebelarni«, obenem pa prinese tudi denar.

Drobiž.

Smrtoglavac spada k tistim nesrečnim živim bitjem, ki jih je čebelar uvrstil med čebelne škodljivce, ali, kakor splošno pravijo, čebelne sovražnike. Letos sem imel priliko, da sem tega metulja iz rodu ponočnjakov natančno opazoval pri njegovem »roparskem« delu. Močan vonj po ajdovem medu ga je privabil v zgodnji večerni uri pred čebelnjak. Kar dosti ga je bilo videti v zraku, saj sem prvotno mislil, da je netopir. Poskušal je pri več panjih, da bi se skozi žrelo splazil noter, pa mu je štirikrat spodletelo. Vselej je moral odleteti, ker so ga čebele povsod prav neusmiljeno odganjale. Bil jih je ves živ kakor omelce pri ometanju satov, pa ga niso kar nič ovirale pri letanju. S tujimi gosti posut je končno vendarle našel dovolj visoko žrelo, da se je kljub besni obrambi čebel cvileč splazil v panj. Notri mu je morala trda presti, ker je nastal velik direndaj in šumenje, ki ga je od časa do časa prekinjalo bolešno cizikanje smrtoglavca.

Četrť ure je bil v panju in je precej drago plačal svojo sladkosnednost. Prilezel je iz panja ves živ čebel, ogoljen in napol mrtev ter cepnil z brade na tla, s klobčičem čebel vred Nikamor ni mogel. Moral se je medu pošteno napiti, ker je imel zadek neverjetno nabrekli. Čebel se je skušal rešiti z nogami in se mu je polagoma posrečilo, da jih je večino osmukal s telesa. Zleteti pa ni mogel, bržkone zaradi prepolnega želodca. Pobral sem ga in položil na odprto okno svoje sobe, kjer mu je čez noč toliko odleglo, da je vendarle odletel.

Vselej se pa njegovi nočni obiski pri čebelah ne končajo tako srečno. Splazi se skozi nizko žrelo v panj, se napije medu, potem pa ne more več na plano, ker ga ovira prepoln želodec. Medtem ga čebele obdelavajo z vso silo in vnemo, dokler ga ni konec. Zaradi čebelnih pikov težko da pogine, ker želo ne more prodreti oklepa njegovega zadka, kjer edino utegne biti občutljiv.

Ko je mrtev, se ga lotijo čebele in ga tako rekoč raztrgajo na drobne kosce. V pozni jeseni najdemo čestokrat v panju njegovo popolnoma oglodano »okostje« — krila, glavo, prsa in noge, vse drugo nosijo čebele iz panja.

Za smrtoglavca je posebno duh po ajdovcu zelo vabljiv. Metuljarji mu vedno tega ponoči nastavljajo, da jim prileti v njih mreže. Letos mi je priletel skozi vrata v čebelnjak in sem imel obilo opravka, da sem ga spravil živega ven. Našel sem ga tudi v odprtem zabojčku, ki so bile v njem čebele za ojačenje nekega panja. Silil je v grozd, kar se da, in sem ga komaj odgnal.

Pri nas ne napravlja čebelam toliko škode, da bi ga morali preganjati. Če v borbi za svoj obstanek tu pa tam malo vznemirja čebele in se posladka z medom, pač ne bo nobenega dobrosrčnega in razumnega čebelarja, ki bi mu stregel po življenju. Tisto žličko medu bomo že pogrešili. Saj morajo čebele tudi z nami potrpeti, kadar jim med tako rekoč krademo izpred ust in jih morimo z žveplom, da se brez bolečin lahko polastimo sadu njih truda.

Smrtoglavac je tudi izredno lep in bolj redek metulj. Ze zaradi tega ga ne smemo zatirati. Bajе pa napravlja v južnih krajih več škode, ker se pojavlja v velikem številu. Če pa imajo panji pravilno visoka žrela, jim tudi tam ne more škodovati.

Dve matici v enem panju. Neki čebelar v Novi vasi pri Višnji gori je vsadil letos v plodišče A.-Ž. panja dva drugca. Pri jesenskem pregledovanju je opazil, da ima panj dve spraseni matici. Našel ju je na dveh sosednjih satih, vsako na svojem na vnanji strani. Panj je bil izredno meden in čebeln. Eno matico je odvzel in dal drugemu. Šeme, Žalna.

Tega pa ne! Kdor je čebelar tudi po srcu, ne bo nikdar točil zaleženih satov, zlasti ne satov z mlado nepokrito zalego, ki je še vsa v mlečku. Ako se pomeša mleček z medom, ni med tako čist in leskeč, kakor običajni med. Čebelar, ki toči nepokrito zalego, pa uničuje tudi čebelni zarod, ki je v nekaterih letih, kakor n. pr. letos, neprecenljive vrednosti, ker so panji skoraj povsod bolj malo zalegali.

Če že moramo kak med iztočiti, počakajmo vsaj toliko, da bo zalega pokrita. Neprijetno pa je, ako toči mlado zalego starejši čebelar vpricho čebelarjev začetnikov in ga ti morajo

opozoriti, da ne dela prav. Taka dejanja potem pripovedujejo naokoli. Pa je čisto prav, da ne ostanejo prikrita.

75 letnica satnice. Letos je poteklo 75 let, odkar je čebelar Janez Mehring pokazal na potujočem zboru čebelarjev v Stuttgartu svoj izum — stiskalnico za satnice. Sedaj so mu odkrili spominsko ploščo. Poleg izuma satnikov in točila je izum satnic brez dvoma največje važnosti za napredek čebelarstva.

Uzmoviči na delu. Letošnjo jesen so razni nepridipravi prav živahno na delu, da si na cenen način naberejo medu za sladkanje. V neposredni bližini Ljubljane so vdrli v več čebelnjakov, odnesli panje s čebelami vred ali pa samo satje. Tudi g. Frančišku Rojini, bivšemu uredniku Sl. Č., niso prizanesli, čeprav piše tako lepe čebelarške spomine, da bi namesto kraje pač zaslužil, da bi mu neznani čestilci napolnili še prazne A.-Ž. panje s prav junaškimi družinami. Lažje sate in čebele so razmetali po travi v bližini čebelnjaka, težje pa odnesli.

V davnih časih so v Pomorju (delu sedanje Prusije) kaznovali čebelne tatove jako hudo. Za prvo tatvino so mu odsekali desno roko, za drugo pa levo. Kaj so mu odsekali za tretjo, ne pove zgodovina. Za kazen, ki bi ga dandanes zadela, ne vem, slutim pa, da bi prijatelj Jakop iz Šiške z njim prav temeljito obračunal. Ni vrag, da ne bi, če mora človek zaradi tatov napravljati strelske jarke in žične ovire okoli čebelnjaka, pa kljub temu nima miru pred njimi.

Čudno presenečenje. Čebele in matice nastanejo kakor znano iz enakih jajčec. Samo njih prehrana in odgoja je različna.

To dejstvo so že davno upoštevali vzrejalci matic, ki so jih vzrejali iz 1—3 dnevnih čebelnih žerk.

Sedaj se je pa čebelarškemu znanstveniku Wernerju Rheinu dvakrat posrečilo ohraniti čebelne žerke v posebni valilnici več dni žive. Krmil jih je po svoji volji. Prepričan je bil, da se mu bo posrečilo vzrediti matice iz čebelnih žerk, če jih bo krmil s krmilnim sokom za matice. Rhein je napravil poskus jako spretno, toda s presenetljivim uspehom — poskus se ni obnesel. Presadil je 2—3 dnevne čebelne žerke v matičnike, ki jih je obilno založil s krmilnim sokom za matice. Teга je jemal iz naravnih matičnikov. Na ta način se mu je posrečilo, da se je devet žerk zapredlo.

Čuda čudom se ličinke niso na zunaj prav nič razlikovale od čebelnih ličink. Anatomična preiskava je pokazala, da so tudi njih notranji organi bolj podobni čebelnim kakor matičinim.

Pri treh ličinkah sta bila jajčnika taka, kakršna ima čebela. Prav nič nista bili povečana, čeprav so dobivale žerke čisto matičino hrano. Pri ostalih žerkah pa je Rhein našel le pomnoženo število jajčnih cevč. Tudi doba razvoja teh »matic« je trajala 21 dni, kakor pri pravi čebeli. Matični krmilni sok, ki so bili z njim matičniki založeni, ni tedaj učinkoval tako, kakor se je pričakovalo. Izgodbile se niso popolne matice.

Ako je pa Rhein pital matične žerke s čebelnim krmilnim sokom, ki vsebuje obnožino, so se iz najmanjših žerk izgodbile čebele. Šele potem, ko so postale matične žerke v panju čez 20 mg težke (3. dan), so se izgodbile iz njih prave matice.

Torej ne drži, da odločuje obnožina v krmilnem soku usodo žerke, kakor so doslej domnevali (dr. Zander in Becker). Pravilno pa je, da pade odločitev nekako tretjega dne življenja žerke, toda ne popolnoma. Matični razvoj posameznih organov se poraja zaporedoma, najprvo pri jajčniku, nazadnje pa pri čeljustni žlezi. Iz Rheinovih raziskav sledi, da pripravljajo čebele poleg krmilnega mlečka za trote, ki ga pa Rhein pri tej priliki ni preiskaval, najmanj tri mlečke:

1. mleček za čebele (ki ni sposoben za vzrejo matic),

2. mleček za mlado matičino žerko pod 20 g (nezadosten za prehrano starejših matičnih žerk),

3. mleček za starejše matične žerke (nad 20 g).

Mleček za čebele (1.) sam ne zadošča za vzrejo čebele. Potreben je mešan mleček, ki vsebuje obnožino in med. S tem sokom se morejo starejše, čez 20 mg težke matične žerke razviti v matico, z mlečkom za mlade žerke (pod 1. in 2.) pa ne.

V čem obstoji bistvena razlika med krmilnim sokom (mlečkom) za mlade žerke in krmilnim sokom za stare, je še nepojasnjeno. Rhein domneva, da tiči skrivnost v posebnem izločku (sekretu), ki ga proizvajajo čebele dojlje.

Za praktično vzrejo matic je važna ugotovitev, da pade odločitev za razvoj žerke v matico pri teži 21 mg, pri čebelni žerki pa je šele pri teži 35 mg končno veljavno odločeno, da bo postala iz nje čebela. Tedaj ostanejo 2—3 dnevne žerke še vedno najsposobnejše za presajenje v matičnike.

Dr. G. Goetze-Mayen. Ponatis prepovedan!

Nenadni pojav razdraženosti pri kakem panju, ki prej te napake ni imel, je znamenje, da ni v redu. Panj, ki izgubi matico, ne da bi teга opazili, postane potem jako bojevit.

Isto je marsikdo opazil pri panjih, ki so pravkar sprašili in je matica začela nesti jajčeca. Ako postane kak panj nataktnjen, skušajmo takoj ugotoviti, kaj je vzrok temu.

Največja hiba nezaprtilih čebelnjakov v naših krajih je, da nas zlasti pri jesenskih opravljenih motijo tuje čebele. Ta hiba se pokaže posebno očitno, kadar imamo opravka v panjih, ki so bili v ajdovi paši. Čez dan je vsako delo izključeno. Komaj panj odpremo, že privabi vonj ajdovca cele roje čebel, ki silijo v odprti panj. Moramo ga kar zapreti, da ne nastane kaj hujšega. Vstajati moramo prav zgodaj, da opravimo štiri, pet panjev, potem je pa konec za tisti dan. Le kadar je gosta megla, lahko delamo več časa.

Čebelarjenje v nezaprtilih čebelnjakih (paviljončkih iz samih panjev, policah, »zložljivčih« i. dr.) je pa tudi sicer združeno s težavami (dež, vroče sonce, tatovi). Zato je mnogo bolje, da si omislimo namesto nezaprtega paviljona zaprt čebelnjaček, čeprav nekoliko več stane. Kdor ima pa le 5—10 panjev, tistega se to ne tiče, ker itak nima s čebelami mnogo posla.

Letošnja čebelarstva letina v Evropi je bila v splošnem slaba. Čebelarški časopisi prinašajo prav neugodna poročila in tolažijo čebelarje — s prihodnjim letom...

Ugodni uspehi z osvetljenimi panji, ki o njih poročajo posamezni čebelarji, niso posledica svetlobe, ki prihaja v panj, marveč učinek solnčne toplote. Kjer niso mogli solnčni žarki v panj, je ugodni učinek izostal.

(Rhein. Bztg.)

Rentabiliteta švicarskih čebelarstev. Švicarsko tajništvo zveze kmetov je nedavno objavilo statistiko o tistih čebelarstvih (93), ki vodijo točno račune o svojih obratih. Po tej statistiki je porabil čebelar za oskrbo enega panja letno povprečno po 6 ur (za sto panjev tedaj 600 ur = 50 delovnih dni po 12 ur). Pridelovalni stroški za 1 kg medu so znašali leta 1931 — 3 Fr. 32 Ct., l. 1932 pa 5 Fr. 37 Ct. (1 Fr. = 15 Din). V teh stroških so vpoštete tudi obresti obratne glavnice.

Ako primerjamo švicarske cene za med, ki znašajo dejansko 4—5 frankov za kg, z našimi, vidimo šele, kako slabo prodajamo med.

Delovni zaslužek je znašal l. 1931 14 Fr. 27 Ct. na panj in 2,45 Fr. na uro, l. 1932 pa le 1,37 Fr. na panj in 0,29 Fr. na uro.

Umivajmo si roke pri čebelarških opravilih! Vsak panj ima svoj vonj, ki razdraži čebele drugega panja. Zato je dobro, da si od časa

do časa umijemo roke z milom. Po končanem daljšem delu vlijmo na dlan levice nekoliko bencina, ki razpusti vso zadelavino in vosek, ki se je prijel prstov.

Umite roke natrimo z močnim kisom, ki se ga čebele zelo boje.

Kako postopati s čebelami pri požaru. Predvsem moramo žrela naglo zamašiti, da čebele več ne morejo izletavati. Panje odnesemo v kak temen, hladen prostor in jim odpremo vrata, da se čebele ne zaduše. Ako žrela pravočasno ne zamašimo, ovirajo čebele gasilce pri gašenju. Seveda velja to navodilo le, če panje sploh moremo vzeti iz gorečega čebelnjaka.

»**Praktična novost**«. Z ozirom na notico »Praktična novost« pod Drobžem v 7. številu Slov. Čeb. sporočam sledeče: Kvačnice, ki jih uporablja po naši okolici večina čebelarjev, oziroma sploh vsi, nam res ugašajo. Imajo to dobro lastnost, da, kot ve vsak čebelar, vidijo rajši naše muhe, da je čim manj železja v stavbi, ker to dela kolikor toliko mrzloti. Zato so se pa po naši okolici, kjer izdeluje največ panjev moj stric g. Iv. Zajc, mizarski mojster in čebelar, te patent kvačnice (ali lesene grabljice, kakor jih tu imenujemo) najbolj razširile. Tudi poceni so, ker stane približno kom. 50 p. Če so pravilno izdelane, nam rabijo jako dobro, če so pa zobje narejeni preveč na ost, so pa slabše, ker rade ne stojijo v ulicah med satovjem. Biti morajo iz takega lesa, ki ima laštnost, da se rad ne kolje (cepi), ker potem radi zobje proč poletijo (smreka, jelka ni les za to). Tudi za prevažanje v pašo so se prav dobro obnesle. Sicer jih dosti ne pošiljamo, toliko pa že, da se napravi kakšna izkušnja, tudi da praktično izprevidi čebelar svoje ravnanje, če je pravilno, če ne pa že delo pokaže in izkušnja uči. Če hoče pa čebelar popolnoma sigurno napraviti za prevažanje čebel po slabih cestah in potih, se pa naredi kar enostavno takele: Na vsak konec razstojišč (grabljic) porinemo skoz mrežo okenca majhen žebliček, da grabljice ne morejo pasti, pa je gotovo; sicer pa čebele že same vse dobro pritrdijo in zlimajo, da popolnoma dobro in trdno stoji, o tem sem se sam prepričal po 8 letih in povprašal sem še tovariše čebelarje, ki so mi isto zatrjevali. Ta poskus si lahko vsak sam napravi, če hoče pa kaj več takih komadov, mu jih lahko preskrbim jaz. Mi bomo vedno uporabljali za razstojišča naše domače lesene grabljice.

Franjo Zajc, Globel.

Cenik šte. 3

k seznamu orodja in drugih potrebščin za napredno čebelarstvo
»Društvene Čebelarne« v Ljubljani

Pražakova ulica 13 (na vogalu Miklošičeve ceste in Pražakove ulice)

Prosimo, da pri naročilu blaga navedete predmet kakor tudi njega skupino in številko n. pr. 6 palic B št. 10a.

Potrebščine, za katere cene niso navedene, dobavljamo po najnižji dnevni ceni, ki jo na željo naznanimo. Potrebščin, pri katerih je v razpredelnici namesto cene črtica, trenutno nimamo v zalogi.

Z izdajo tega cenika so razveljavljeni vsi prejšnji naši ceniki, vendar navedene cene radi valutarnih razmer niso obvezne.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1933.

Vodstvo »Društvene Čebelarne«.

Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena	
			Din	p				Din	p				Din	p
A	1a,c	1	225	—	B	18	par	1	25	B	34	1	2	50
"	1b,d	1	230	—	"	19a	1	—	05	"	35a	100 g	2	—
"	2a,c	1	230	—	"	19b	1	—	25	"	35b	200 g	3	—
"	2b,d	1	235	—	"	20	1	—	05	"	35c	500 g	6	—
"	3	1	240	—	"	21a	1	2	50	"	35d	1 kg	11	—
"	4	1	245	—	"	21b	1	26	—	"	36a,b	1	2	50
"	5	1	70	—	"	22a	1 m ²	56	—	"	37	1	1	—
					"	22b	"	60	—	"	38	1	8	—
B	10a,b	1	1	—	"	22c	"	64	—	"	39	1	45	—
"	11	1	1	—	"	23a	1	7	50	"	40	1	4	—
"	12a	1	1	25	"	23b	1	80	—	"	41	1	—	30
"	12b	1	1	50	"	24a	1	9	—	"	51a	1	9	—
"	12c	1	1	75	"	24b	1	100	—	"	51b	1	8	—
"	13	1	—	60	"	25a	1	6	50	"	52a	1	10	—
"	14a	1	—	40	"	25b	1	16	—	"	52b	1	8	50
"	14b	1	—	30	"	26	1 kg	15	—					
"	14c	1	—	25	"	27	1	12	—	C	61	1	75	—
"	15	1	—	20	"	28	1	10	—	"	62	1	26	—
"	16a	1	1	—	"	29a,b	1	2	—	"	62a	1	—	50
"	16b	1	—	60	"	30	1	—	70	"	63	1	32	—
"	16c	1	—	30	"	30a	1	1	—	"	64	1	32	—
"	17a	par	1	25	"	31	1	1	50	"	65	1	35	—
"	17b	"	1	50	"	32	1	2	—	"	66	par	55	—
"	17c	"	2	—	"	33	1	—	10	"	67	1	55	—

Pripomba: V 12 številki »Slovenskega Čebelarja« izide 1. Dodatek k seznamu orodja in potrebščin za napredno čebelarstvo »Društvene Čebelarne« v Ljubljani.

Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena	
			Din	p				Din	p				Din	p
C	68a,b	1	50	—	G	134	1	8	—	I	184a	1	—	50
"	69	1	140	—	"	"	"	"	—	"	184b	1	—	75
"	70	1	—	—	H	151	1	22	—	"	184c	1	1	—
"	71	1	4	—	"	152	1	6	—	"	185a	1	22	—
"	72	1	8	—	"	153a,b	1	5	—	"	185b	1	27	—
"	"	"	"	"	"	154	1	5	—	"	186a,b	7k.	1	—
D	81	1	6	—	"	155	1	20	—	"	187a	1	7	—
"	82	1	15	—	"	156	1	45	—	"	187b	1	10	—
"	83	1	49	—	"	157	1	35	—	"	188a	1	3	—
"	84	1	14	—	"	158	1	5	—	"	188b	1	5	—
"	85	1	30	—	"	159	1	50	—	J	191	1	—	25
"	86	1	3	—	"	"	"	"	—	"	201	1	55	—
"	87	1	8	—	I	160	1	110	—	"	202a	1	15	—
"	88	1	5	—	"	161	1	24	—	"	202b	1	18	—
"	89a	1	22	—	"	162	1	10	—	"	203	1	15	—
"	89b	1	27	—	"	163a	1	850	—	"	204	1	72	—
"	90	1	5	—	"	163b	1	900	—	"	205a	1	32	—
"	91	1	4	—	"	164a	1	170	—	"	205b	1	4	50
"	92a	1 kg	44	—	"	164b	1	185	—	"	205c	1	5	—
"	92b	1 kg	8	—	"	165a	1	190	—	"	205d	1	5	50
"	93	1	—	—	"	165b	1	210	—	"	206a	1	4	50
"	94	1	20	—	"	166a	1	205	—	"	206b	1	5	—
"	95a	1 zav.	10	—	"	166b	1	225	—	"	206c	1	5	50
"	95b	10k.	1	—	"	167	1 m	35	—	"	206d	1	6	—
"	"	"	"	"	"	168	1	60	—	"	207a	1	6	—
E	100	1	1200	—	"	169	1	95	—	"	207b	1	12	—
"	101	1	35	—	"	170	1	325	—	"	208a	1	18	—
"	102	1	325	—	"	171	1	25	—	"	208b	1	20	—
"	103	1	30	—	"	172	1	35	—	"	208c	1	21	—
"	104	1	—	—	"	173	1	50	—	"	208d	1	23	—
"	105	1	22	—	"	174	1	3	50	"	209	1	16	—
"	"	"	"	"	"	175a,b	1	3	—	"	210	1	22	—
F	111	1	27	—	"	176a	1	3	—	"	211	1	700	—
"	112	1	24	—	"	176b	1	4	—	"	212	1	38	—
"	113	1	35	—	"	177a	1	3	—	"	213	1	5	—
"	114	1	100	—	"	177b	1	4	50	"	214a	1	8	—
"	115	1	25	—	"	178a	1	6	—	"	214b	1	10	—
"	116	1	10	—	"	178b	1	—	—	"	215	1	15	—
"	117	1	8	—	"	179	1	10	—	K	231	1	40	—
"	118	1	10	—	"	180	1	35	—	"	232	1	30	—
"	119	1	10	—	"	181a	1	25	—	"	234	1	20	—
"	120a	1	9	—	"	181b	1	30	—	L	251	1	—	75
"	120b	1	11	—	"	182	1	100	—	"	252	1	3	—
"	"	"	"	"	"	183a	1	6	—	"	253a	4k.	1	—
G	131	1	12	—	"	183b	1	7	—	"	253b	3k.	1	—
"	132	1	8	50	"	183c	1	9	—	"	"	"	"	"
"	133	1	6	—	"	183d	1	13	—	"	"	"	"	"